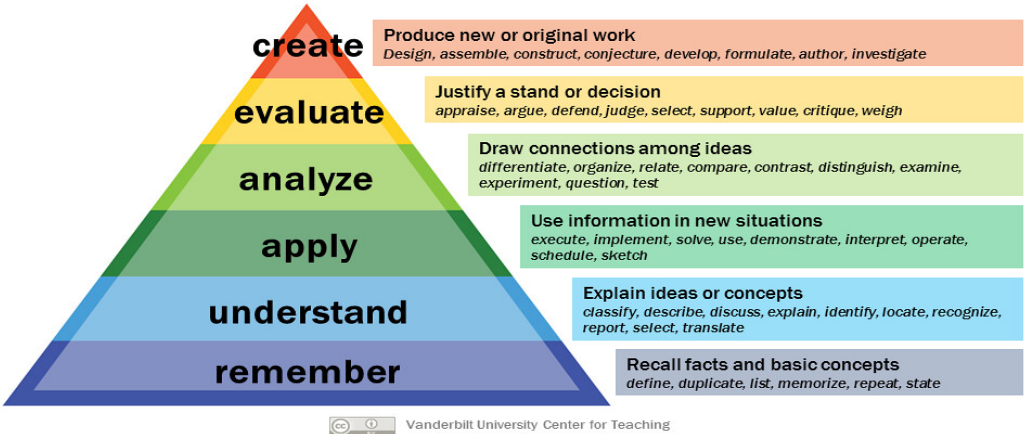

ဘွဲ့ရရင်ဆေးကုတတ်ပြီလား

ဒီမေးခွန်းသည်တချို့အတွက်တော့အဆန်းဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်။ဆရာဝန်ဘွဲ့ရပြီဖြစ်၍ဆေးမကုတတ်စရာ မရှိဟုဆိုဘွယ်ရာရှိသည်။ ဘွဲ့လွန်တွေရ ထားလျှင် ပိုတော်တတ်သည် ဟုယူဆထားသော ဓလေ့ကြောင့် အထူးကုများ၏ ဆေးခန်းများတွင် လူနာများ တန်းစီနေသည်။ ဘွဲ့များတိုင်း ဒီဆရာဝန် ဆေးကုတတ် ပြီလား။ ရောဂါဝေဒနာလက္ခဏာတခုအတွက်ဆေးပေးလိုက်တာနဲ့ ဆေးကုတတ်ပြီလို့ပြောလိုရပြီလား။ ဥပမာ-အသက်၅၀ အရွယ် ရင်တုန်ဝေဒနာကြောင့် အထူးကုပြုသည်ဆိုပါစို့။ အထူးကုက လိုအပ်တဲ့ စစ်ဆေးမှုတွေမလုပ်ဘဲ ဆေး ၁၀ မျိုးပေးလိုက်သည်။ ထိုအထူးကု ဆေးကုတတ်ပြီလို့ပြောနိုင်မည်လား။

ဆေးပညာကို (၅)နှစ်၊(၆)နှစ်သင်ပြီးလို့ ဆရာဝန်ဖြစ်လာသူတိုင်း လူနာတယောက်ကို ကုသမှုမပေးခင် လုပ်ရမည့်အဆင့်တွေကို အားလုံးသိကြသည်။ လူနာဝေဒနာ၏လက္ခဏာများအား အချိန်ပေးမေးမြန်းခြင်း (history taking)၊ လက်တွေ့စမ်းသပ်ခြင်း (physical examination) ပြုလုပ်ပြီး ဖြစ်နိုင်ချေရှိသောရောဂါများ (differential diagnosis) ပေါ်မူတည်ပြီး လိုအပ်သောစစ် ဆေးမှု (investigations) ပြုလုပ်ခြင်း၊ တိကျတဲ့ ရောဂါအဖြေ (final diagnosis) ရမှ သက်သေအထောက်အထားရှိတဲ့ လိုအပ်သောကုသမှု (evidenced based treatment) ပေးခြင်းဆိုသော အဆင့်တွေကို လိုက်နာမှသာလျှင် ဆေးကုတတ်ပြီဟု ထင်ပါသည်။ ဆရာဝန်ကျင့်ထုံး (ethics) နှင့်လည်း ညီသည်ဟုပြောချင်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် စာတွေ့ တစ်ခုတည်းအပေါ် အားကိုး၍မရပါ။ ကျက်မှတ်အားကောင်းသောကြောင့် စာမေးပွဲအောင်၍ ဆရာဝန်ဘွဲ့၊ အထူးကုဘွဲ့ရသော်လည်း သင်ယူကျက်မှတ်ထားသည့် ပညာရပ်တွေကို လက်တွေ့ကုသမှုတွင် စဉ်းစား တွေးခေါ် ပြီးအသုံးမချလျှင် သင်ယူထားသည့် ပညာရပ်ကိုတတ်မြောက်သည်ဟုမပြောနိုင်ပါ။ သို့ဖြစ်၍ မိမိမည်သည့်အဆင့်အထိ စဉ်းစားတွေးခေါ် နိုင်မှုအရည်အချင်း (cognitive skills) ရှိသည်ကို ဆန်းစစ် သင့်သည်။ မည်သို့ဆန်းစစ်မည်နည်း။ အောက်ဖော်ပြပါ Bloom's taxonomy learning framework ကို အသုံးပြုနိုင်သည်။ ၎င်းသည် သင်ကြားရေးထိရောက်မှုကို ဆန်းစစ်ရာ၌လည်း အလွန် အသုံးတည့်သဖြင့် ကမ္ဘာတက္ကသိုလ်များမှ ဆရာများ အသုံးပြုကြသည်။

Bloom's Taxonomy

Reference: under a Creative Commons attribution license. <https://www.flickr.com/photos/vandycft/29428436431>

အထက်ဖော်ပြပါ learning framework ကို သုံးပြီး မိမိမည်မျှစဉ်းစားတွေးခေါ်နိုင်သည့်အဆင့်ရှိသည်ကို ရင်တုန်ဝေဒနာကို ဥပမာထားပြီး ဆန်းစစ်ကြည့်ကြပါစို့။ လူနာက ရင်တုန်သည်ဟုပြောလျှင် ယခင် သင်ယူထားသည့်အချက်အလက်များကို မှတ်မိကာ (remember) ဖြစ်နိုင်သည့် causes ကိုစဉ်းစားသည်။ ဖြစ်နိုင်သည့်အကြောင်းသည် တခုမဟုတ် သုံးလေးခုဖြစ်နိုင်သည်။ ဆက်လက်မစဉ်းစားဘဲ ထိုသုံးလေးခု အတွက် ဆေးအများကြီးပေးခဲ့သော် မှန်ကန်သောကုသမှုမဖြစ်နိုင်။ ဆေးကုတတ်ပြီလို့ မပြောနိုင်ပေ။ လုပ်သင့်သည်မှာ တဆင့်တက်၍ လူနာ၏ ရောဂါလက္ခဏာသဘာဝကိုနားလည်အောင် (understand) သေချာစွာမေးမြန်း၍ symptom analysis လုပ်ရသည်။ ထိုအခါမှ differential diagnosis သိရှိလာမည်။ ဆက်လက်၍ အဖြေရှာရန် ရရှိထားသောအချက်အလက်များကိုအသုံးပြုပြီး (apply) investigations ကို ပြုလုပ်ရသည်။ ထပ်မံရရှိလာသောစစ်ဆေးမှုအချက်အလက်များကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ (analyze) မိမိ၏ clinical experience ကိုအခြေခံပြီး သက်သေအထောက်အထားရှိသော ကုသမှုကို ဆုံးဖြတ်ရသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်သည်ဆရာဝန်အဖွဲ့အစည်းများ၏ guidelines များနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိမရှိ ဆန်းစစ် (evaluate) ရမည်။ ကုသမှု၏အကောင်းအဆိုးကိုလူနာအားနားလည်အောင်ရှင်းပြပြီး သဘောတူညီမှု consent ရမှ ကုသမှုစတင်ရသည်။ သို့မှသာ ဆရာဝန်တိုင်းလိုက်နာရမည့် ကျင့်ထုံး ၄ ခုနှင့်ကိုက်ညီသည်။ ပုံ၏ နောက်ဆုံးအဆင့် (create) အရည်အချင်းကိုမူ ဆေးပညာတွင် မရှိသေး၊မသိသေးသော အသစ်အဆန်း တွေ့ရှိထိထွင်မှုများဖြင့် ရရှိကြသည်။ ဆရာဝန်အများစုအနေဖြင့် evaluate အရည်အချင်း အဆင့်အထိ ရောက်လျှင်အမှန်တကယ်ဆေးကုတတ်ပြီဟုကျွန်တော်ထင်ပါသည်။ ထိုအဆင့်မရောက်သေးလျှင်လည်း ရောက်အောင်ကြိုးစားကြစေချင် ပါသည်။ ရောက်ပြီးသားဖြစ်နေလျှင် ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ကြစေရန် ဆန္ဒပြုပါသည်။

ဒေါက်တာသစ်လင်း

၁၁-၁၁-၂၀၁၁